

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.
2. Богля С.С. Судові витрати у цивільному судочинстві: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Національний університет внутрішніх справ МВС України. Харків., 2005. 235 с.
3. Приходько И.А. Доступность правосудия в арбитражном и гражданском процессе: основные проблемы. СПб.: Изд-во юрид. ф-та С.-Петербур. гос. ун-та, 2005. 158 с.

УДК 347.9 (043.2)

Перегуда П.О., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Реформа процесуального законодавства завершилася вже понад рік тому. Незважаючи на те, що судова практика врегулювала питання застосування багатьох інститутів, деякі з них все ще сприймаються як новаторські. Одним з таких інститутів є інститут наказного провадження, тому на мою думку ця тема є актуальною на сьогодні.

На форумах, брифінгах та круглих столах, присвячених новелам процесуального законодавства, наказне провадження було охарактеризоване як інститут, покликаний спростити процедуру стягнення заборгованості та заощадити час кредиторам. Тому я спробую з'ясувати, чи виконало наказне провадження покладені на нього функції.

Господарський процесуальний кодекс України [2] передбачає такі вимоги для видачі судового наказу:

- відсутність спору про право;
- вимога про стягнення заборгованості виникає на підставі письмового договору;
- сума заборгованості не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (станом на травень 2019 р. сума становить 192 100, 00 грн).

Якщо грошові вимоги відповідають вищевказаним критеріям, кредитор має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу. Суд розглядає заяву про видачу судового наказу протягом 5-ти днів з дня її надходження, а потім видає судовий

наказ або постановляє ухвалу про відмову у видачі судового наказу [1].

На перший погляд, процедура отримання судового наказу є достатньо зручною. Однак водночас вона має певні недоліки.

Кодексом встановлено, що боржник має право протягом 15-ти днів з дня вручення копії судового наказу та доданих до неї документів подати заяву про його скасування до суду, який видав наказ. Суд повертає заяву про його скасування у таких випадках:

- 1) невідповідність вимогам ч. 3 ст. 157 ГПК України;
- 2) підписання неуповноваженою особою;
- 3) неподання доказів сплати судового збору, документів щодо повноважень представника, клопотання про поновлення процесуальних строків (у разі їх відсутності).

У разі відсутності підстав для повернення заяви про скасування суд протягом 2-х днів постановляє ухвалу про скасування судового наказу. Заявник не позбавлений права у разі скасування судового наказу звернутися до суду з позовною заявою про стягнення заборгованості.

Тобто процесуальне законодавство встановлює, що для скасування судового наказу достатньо подати заяву з дотриманням вимог, встановлених Кодексом. Обґрунтованість заяви жодним чином не впливає на можливість скасування судового наказу. Це означає, що наказне провадження ефективне лише у випадках домовленості з боржником щодо видачі наказу або якщо боржник вже не функціонує. В інших випадках наказне провадження не може забезпечити захист прав кредитора, адже не мінімізує ризик безпідставного скасування судового наказу за заявою боржника [3].

Вирішуючи питання щодо отримання судового наказу за правилами спрощеного провадження, необхідно враховувати ризики скасування наказу та неможливості запобігти такому скасуванню. Вирівняти ситуацію, що склалася, можна шляхом внесення змін до процесуального законодавства, зокрема, наділення суду повноваженнями відмовити у задоволенні заяви про скасування судового наказу у зв'язку з необґрунтованістю.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.
2. Господарський процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
3. Удальцова И.В. Проблема судебного признания гражданина ограниченно дееспособным или недееспособным. Харьков: Нац. юрид. акад. Украины, 1999. С. 12.